

Stakes mobilisoi asiantuntijat ”suureen offensiiviin”

MATTI VIRTANEN

Stakes käynnisti helmikuun alussa pääjohtaja Vappu Taipaleen päätöksellä ”Hyvinvointivaltion rajat” -nimisen hankkeen, jota johtaa ja koordinoi ylijohtaja Matti Heikkilä. Tätä ”suurta offensiivia” Matti Heikkilä ennakoii jo edellisen YP:n (1/05) pääkirjoituksessa. Projektin toteuttamiseksi asetettiin neljä työryhmää, joiden jäseniksi nimitettiin asiantuntijoita maan eri yliopistoista, muista korkeakouluista sekä liitoista ja yhdistyksistä sosiaali- ja terveysministeriön ja Stakesin lisäksi.

Projektin asettaminen lähtee tarpeesta käydä periaatteellista ja tutkimustietoon pohjautuvaa keskustelua pohjoismaisen hyvinvointimallin kohtaamista haasteista, jotka liittyvät niin mallin taloudelliseen ja sosiaaliseen kestävyYTEEN kuin uudenlaisiin organisointitapoihinkin.

Työryhmien tulee pyrkiä mahdollisimman konkreettisiin esityksiin ja aikataulu on nopea. Projekti päättyy vuoden 2006 lopussa, mutta työryhmien tulee tuottaa ensimmäiset raporttinsa jo tämän vuoden aikana. Alustavien versioiden loppuraporteista pitäisi olla valmiina syyskuussa 2006. Työryhmät voivat määritellä tarkoituksen mukaisimmaksi katsomansa työtavat.

Projektin neljän työryhmän tehtävät, vetäjät ja jäsenet ovat seuraavat:

1. *Julkisen hyvinvointivastuun painopisteet ja rajat, eri toimijoiden roolit, yleinen sosiaalipolitiikka* -ryhmän tehtävänä on

- käydä periaatteellista keskustelua julkisen hyvinvointivastuun olemuksesta, rajoista sekä työnjaosta julkisen sektorin, kansalaisyhteiskunnan, perheiden ja markkinoiden välillä;

- tuottaa näkemyksiä ja ehdotuksia julkisen hyvinvointivastuun ensisijaisjärjestyksestä sekä niistä edellytyksistä, joiden puitteissa myös yhteisöt ja yksilöt voisivat nykyistä paremmin kantaa hyvinvointivastuuta;

- tuottaa näkemyksiä ja ehdotuksia julkisen hyvinvointivastuun toteutuskanoista (palvelut, tulonsiirrot, normitus) ja rahoitusmalleista (mm. verotus, vakuutus, maksut).

Ryhmän jäsenet:

ylijohtaja Matti Heikkilä, Stakes (puh.joht.)

dosentti Raija Julkunen, Jyväskylän yliopisto

professori Jorma Sipilä, Tampereen yliopisto

professori Juhani Lehto, Tampereen yliopisto

professori Anneli Anttonen, Tampereen yliopisto

apulaisosastopäällikkö Reijo Väärälä, STM

tutkimusprofessori Sakari Hänninen, Stakes

rehtori Jorma Niemelä, Diaconia-ammattikorkeakoulu

pääsihteeri Harri Vertio, Suomen Syöpäyhdistys

tutkimusjohtaja Timo Hämäläinen, Sitra.

2. *Oikeudet ja velvollisuudet, suhde perusoikeuksiin, oikeudellinen näkökulma* -ryhmän tehtävänä on

- arvioida nykyisten sosiaali- ja terveydenhuollon ns. subjektiivisten oikeuksien suhdetta perustuslain 19. §:n säännöksiin;

- esittää näkemyksensä siitä, kuinka eri väestöryhmien ja erilaisissa huolenpidon tarpeissa olevien ihmisten oikeuksista ja velvollisuuksista tulisi säätää, kun lähtökohtana on perusoikeussäännöstö;

- arvioida valtion ja kuntien tehtäviä ja velvollisuuksia oikeudellisesta näkökulmasta;

- arvioida julkisen vallan tehtäviä ja vastuuta myös hyvinvointipolitiikan muilla keskeisillä lohkoilla oikeudellisesta näkökulmasta (mm. työpolitiikka, asuntopolitiikka).

Ryhmän jäsenet:

professori Pentti Arajärvi, Joensuun yliopisto (puh.joht.)

professori Kaarlo Tuori, Helsingin yliopisto
lakiasian johtaja Kari Prättälä, Suomen Kuntaliitto
budjettineuvos Jouko Narikka, VM
hallitusneuvos Pekka Järvinen, STM
oikeusaputoimen johtaja Liisa Vehmas-Turunen, Helsingin oikeusaputoimisto
vastaava tutkija Maija Sakslin, Kansaneläkelaitos
lakimies Marja Pajukoski, Stakes.

3. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kohdentumisen oikeudenmukaisuus -ryhmän tehtävänä on

– koota yhteen tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon kohdentumisen oikeudenmukaisuudesta (= tarpeen mukaisesta käytöstä) eri alueiden ja eri väestöryhmien (sosiaaliryhmät, mahdollisesti myös muut väestöryhmät) välillä (horisontaalinen oikeudenmukaisuus);

– tuottaa näkemyksiä haasteista eri terveys- ja hyvinvointiongelmissa kärsivien oikeudenmukaisuusongelmista sosiaali- ja terveyspalvelujen kohdentumisessa (vertikaalinen oikeuden-

mukaisuus);

– tuottaa aineistoa nykyisen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän vaikutuksista palvelujen kohdentumisen oikeudenmukaisuuteen sekä hahmottaa uusia lähestymistapoja niiden kehittämiseksi oikeudenmukaisuuden turvaavalla tavalla.

Ryhmän jäsenet:

vs. ylijohtaja Juha Teperi, Stakes (puh.joht.)

vs. tulosaluejohtaja Ilmo Keskimäki, Stakes

tutkimusprofessori Marja Vaarama, Stakes

toimitusjohtaja Juha Kaakinen, Sosiaalikehitys Oy

tutkija Samuli Saarni, Lääkäriliitto (+ KTL)

toiminnanjohtaja Riitta Särkelä, STKL

erikoistutkija Lauri Vuorenkoski, Stakes

ylijohtaja Aino-Inkeri Hansson, STM

neuvotteleva virkamies Raimo Jämsén, STM

tutkimusprofessori Timo Klaukka, Kela

professori Kaj Husman, TTL

tutkimuspäällikkö Marianne Pekola-Sjöblom, Suomen Kuntaliitto

dosentti Martti Kekomäki
erikoistutkija Eeva Ollila, Stakes.

4. Hoivapalvelujen kustannukset -ryhmän tehtävänä on

– arvioida hoivapalvelujen kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä;

– tarkastella hoivapalvelujen kustannuksista tehtyjä laskelmia ja arvioida niiden kehittämistarpeita;

– tuottaa aineistoa sosiaalialan kehittämiseen ja liikkumavaraan liittyvistä taloudellisista reunaehdoista.

Ryhmän jäsenet:

tutkimuspäällikkö Mikko Kautto, Stakes (puh.joht.)

tutkimusprofessori Unto Häkkinen, Stakes

erikoistutkija Veli Laine, STM

tutkimuspäällikkö Pekka Parkkinen, VATT

neuvotteleva virkamies Jorma Tuukkanen, VM

talousasioiden alivaltiosihteeri Vesa Vihriälä, Talousneuvosto

tutkimusjohtaja Raija Volk, PTT

erikoistutkija Antti Parpo, Stakes

tutkimusprofessori Marja Vaarama, Stakes.